

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2022 /2023

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	Výchovný ústav a střední škola Adresa: Trpínská 317, 679 74 Olešnice na Moravě
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. František Dostál
Telefon	516 463 773
E-mail	vu@vuolesnice.cz

Koordinátor a metodik prevence	Bc. Jan Kaštovský	778 525 379 kastovsky@vuolesnice.cz
MP na úseku školy	Mgr. Jaromír Sommer	604 995 156
Poradce v oblasti návykových látek	akad. mal. Martin Kotek	775 725 480
Speciální pedagog - etoped	Mgr. Bc. Alois Hejtmánek	775 725 449
Výchovný poradce	Bc. Roman Dostál	775 725 448
Psycholog	Mgr. Renata Hloušková	777 925 473 hlouskova@vuolesnice.cz
MP VÚ Trpínská	Miroslav Hanzl	775 725 482
MP VÚ V Domkách	Bc. Jan Kaštovský	778 525 379

Lékaři	MUDr. Bednaříková	516 463 233
	MUDr. Mikulášková	722 766 155
	MUDr. Nechuta	516 463 279
	MUDr. Zatloukal	731 509 943

Policie ČR	158
Policie ČR Letovice	974 631 770
Strážník MP Olešnice	605 325 956
Hasiči ČR	150
Rychlá pomoc	112
Záchranka ČR	155
OSZ BK	516 426 011

Otevřené studijní obory:

29-51-E/01 Potravinářská výroba, zaměření ŠVP Cukrářské práce

65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby, zaměření ŠVP Kuchařské práce

41-52-E/01 Zahradnické práce, zaměření ŠVP Zahradnické práce

41-55-E/01 Opravářské práce, zaměření ŠVP Opravářské práce

Použité zkratky:

MPP – minimální preventivní program

ŠMP – školní metodik prevence

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

Analýza současného stavu

Vzhledem k tomu, že jsme zařízení, které poskytuje péči reedukační, resocializační a preventivně výchovnou dětem, které projevují známky poruch chování a emocí, a u nichž se objevily v jejich sociálním vývoji negativní jevy, je výskyt rizikového chování u těchto dětí předpokládán a výrazný. Jedná se především o tyto jevy: konzumace drog včetně alkoholu a kouření, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, delikvence a kriminalita, útoky, verbální a fyzické útoky vůči osobám a poškozování majetku. Dále je to také sebepoškození.

Sociální a jiné okolí školy

Olešnice je trojúhelníkové městečko na Boskovicku ležící na Hornosvratecké vrchovině, která je součástí Českomoravské vrchoviny. Je přirozeným centrem severozápadního okraje okresu Blansko (kraj Jihomoravský). Okolí města sousedí s moravským okresem Žďár nad Sázavou (kraj Vysočina) a českým okresem Svitavy (Pardubický kraj). Město se nachází na moravské straně zemské hranice. V městečku žije 1.730 obyvatel.

Informace od pedagogických pracovníků

Největším problémem dle pedagogických pracovníků, je užívání návykových látek, arogantní a neslušné chování dětí vůči sobě, učitelům a vychovatelům, nedostačující komunikace s rodiči.

Informace od rodičů

S rodiči jsou učitelé i vychovatelé nejčastěji v telefonickém kontaktu a průběžné problémy se daří řešit. Je zde však řada rodičů, kteří nemají zájem o své umístěné dítě.

Informace od žáků

Informace od dětí se získávají především osobními pohovory, diskusí ve třídě, prostřednictvím schránek důvěry, mailovou stránkou školy, výchovného ústavu a v posledních třech letech také anonymním dotazníkovým šetřením. Se svými problémy se obrací na ŠMP, speciálního pedagoga /etoped/, psychologa, výchovného poradce, třídní učitele a kmenové vychovatele.

Hodnocení MPP minulého školního roku

Viz. Závěrečné zprávy o plnění MPP.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÉ SITUACE

V letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole:

- Podporování zdravého životního stylu
- Podpora překonávání obtíží, pro které se ocitl v ústavní výchově
- Formování osobnosti v oblasti odolnosti vůči sociálně patologickým jevům
- Smysluplné využití volného času
- Orientace v problematice závislosti
- Znalost základních právních norem
- Vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- Posilovat své sebevědomí, správně se rozhodovat, odmítat
- Orientovat se v problematice sexuální výchovy a v oblasti přípravy na rodičovství a začleňování studentů cizinců do třídy
- Bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc

- Průběžně seznamování s důsledky chování, které se vymyká základním normám a pravidlům Zvyšování odbornou připravenost všech zaměstnanců pro připravenost ke zvládnání rizikového chování dětí
- Vyhodnocování efektivity preventivního programu na pedagogických radách
- Zlepšení komunikace mezi pedagogickými pracovníky /škola x výchovný ústav/, rozvíjet komunikaci s rodiči a zvýšit zájem rodičů a spolupráci se školou a VÚ a hlavně zvýšení zájmu o své dítě.

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. Zásady, kterými by se měli řídit všichni pedagogičtí pracovníci:

- vytvářet příjemné, klidné a bezpečné klima ve škole
- chránit děti před šikanou, všimnout si varovných signálů šikanování
- včas odhalovat rizikové chování
- vytvářet důvěryhodný vztah mezi dětmi, učiteli a vychovateli
- soustavně sledovat vývojové a individuální potřeby dětí
- reagovat na aktuální stav rizikového chování ve škole
- posilovat u dětí sebedůvěru, sebevědomí, rozvoj osobnosti
- naučit děti využívat volný čas a začlenit je do volnočasových aktivit
- předcházet problémům s návykovými látkami
- učit žáky nést odpovědnost za své chování
- posilovat komunikační dovednosti a schopnosti řešit problémy, konflikty
- předávání informací mezi pedagogy o všech problémech, které se ve škole nebo na výchovném ústavu vyskytnou
- motivovat učitele ke spolupráci na programu
- zajistit odborné vzdělávání všech pedagogů v oblasti primární prevence
- důsledně dodržovat Školní řád a Vnitřního řádu VÚ
- motivovat rodiče ke spolupráci v rámci programu

Předávání informací pedagogickým pracovníkům:

- informace jsou poskytovány na nástěnkách, které jsou umístěné na všech budovách zařízení
- průběžně jsou zveřejňovány různé kurzy, kterých se mohou účastnit všichni pedagogičtí pracovníci, prostřednictvím zasílaných mailů
- průběžně jsou zveřejňovány různé informace týkající se prevence (zdrojem jsou přednášky, časopisy, knihy, internetové stránky, apod.)
- zajímavé články z časopisu Prevence, který vychází každé tři měsíce

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rizikového chování:

❖ Na úrovni vlastního zařízení:

- V rámci odborně zaměřených pracovních porad pedagogů ve škole.
- Formou metodických písemných materiálů.
- Zveřejňováním zajímavých článků z časopisu Prevence.
- Metodik prevence informuje o získaných poznatcích, které získá z různých kurzů ostatní kolegy na pedagogických radách a poradách vychovatelů.

❖ Na úrovni mimo zařízení

- Využívá se nabídky nejrůznějších mimoškolních subjektů.

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti primární prevence rizikového chování:

- Využívá se nabídky vzdělávání nejrůznějších mimoškolních subjektů.
- Pravidelným odebíráním a studiem časopisu Prevence.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby oznámení rodičům s činností ŠMP:

- rodiče jsou informováni prostřednictvím internetových stránek školy: www.vuolesnice.cz a též facebook profilu Centrák Olešnice
- telefonickou formou - průběžně dle potřeby jsou rodiče kontaktováni telefonicky s cílem získat nebo podat aktuální informace o vzniklém problému nebo podat k problému

2. Aktivity podporující spolupráci školy a výchovného ústavu s rodiči:

- škola vystupuje jako poradenská instituce
- pedagogičtí pracovníci jsou žádáni o maximální spolupráci s rodiči
- zvýšená pozornost bude věnována kontaktům s rodiči, kde již některé patologické jevy u žáků byly zaznamenány
- věnujeme pozornost také rodičům, jejichž děti jsou bezproblémové
- pracujeme s rodiči na třídních schůzkách

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP

Nástěnky pro žáky

- nástěnky jsou funkčně rozmístěny po celém zařízení, na kterých jsou umístěovány nejdůležitější informace.

Webové stránky školy

- www.vuolesnice.cz , taktéž facebook profil „Centrák Olešnice“

2. Nespecifická a specifická prevence pro studenty, která je součástí učebních osnov

- Zaměření především v hodinách občanské výchovy, českého jazyka, literatury, tělesné výchovy a zdravotní výchovy, v rámci možností i v ostatních předmětech.
- Cíleně mohou být zaměřeny i volné hodiny a hlavně volnočasové aktivity mimo vyučování.

3. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situace ve třídě

- Projekty zaměřené na např. na šikanu, konzumaci návykových látek, nezdravé stravovací návyky, apod.

4. Poradenská činnost školního metodika prevence

- Hlavní náplní je vedení učitelů a třídních kolektivů v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Konzultuje jednotlivé případy s ostatními vyučujícími a s vedením školy.
- Pomáhá žákům řešit jejich složité životní situace.

5. Jednorázové aktivity pro studenty

Možno vybírat z uvedených projektů – při zájmu kontaktovat p. Hejtmánka a p.

Kaštovského:

- Co vím o návykových látkách
- Jaký jsem
- Asertivita – jak se ubránit
- Strom rozhodování
- Vrstevnický program – v případě vztahových problémů v kolektivu třídy, skupiny.
- Hry na zlepšení klima třídy.

6. Plánované projekty, besedy na školní rok 2022/2023:

Časový harmonogram jednotlivých preventivních aktivit není záměrně přesně stanoven. Prevence v nejširším slova smyslu se prolíná všemi činnostmi, školní i mimoškolní výchovou. Pravidelné zájmové a sportovní aktivity dětí, kterou jsou součástí denního a týdenního programu zařízení, tvoří základní pilíře MPP.

Specifická primární prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování dětí.

Preventivní přednášky a besedy

- ❖ Jsou organizovány pod vedením metodika prevence, etopeda a výchovného poradce.
- ❖ Každý může dát podnět, o které téma by měl zájem.

Domluvené akce:

- **v měsíci září 2022 – „Den tolerance, pochopení a zdvořilosti“** - den je zaměřen na rozvoj a upevnění vztahů ve třídě, vztahů mezi žáky samotnými a v neposlední řadě vztahu mezi třídním učitelem a žáky
- **v měsíci říjen 2022 – Beseda, projekt s organizací ELIM Letovice – Bolest jménem šikana (lektor p. Kotouček)**
- **listopad – prosinec 2022 – MIMO DOMOV – film I. Chauna - Dospělým ze dne den s následnou besedou s aktéry filmu**
- **listopad – prosinec 2022 – RATOLEST Brno – Trestní odpovědnost mladistvých**
- **v měsíci prosinci 2022 – Vánoční besídka na VÚ**
- **leden – červen 2023 – Beseda (návštěva soudu) – Probační a mediační služba Blansko**
- **leden – červen 2023 – RATOLEST Brno – Workshop na aktuální téma**
- **leden - červen 2023 - Beseda, projekt s organizací ELIM Letovice – Moderní je nekouřit nebo Kyberšikana**
- **v měsíci březnu 2023 – Společnost PODANÉ RUCE - Workshop na aktuální téma**
- **v měsíci dubnu 2023 – Den země**
- **v měsíci květnu 2023 - Sportovní hry VÚ**
- **v měsíci červnu 2023 – plánované exkurze a turistické pochody**

Aktivity v jednání:

- beseda s pracovníky Probační a mediační služby
- preventivní program PČR – Nedej pokušení šanci
- beseda s vězni a dozorem z věznice Kuřim
- beseda s centrem Anabell o poruchách příjmu potravy
- beseda na téma bezpečné chování na internetu E-bezpečí

Nespecifická primární prevence

veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Předpokládáme účast a pořádání těchto aktivit:

Spolupráce s jinými subjekty

- J.J. Pestalozzi o.p.s Chrudim
- Volonté Czech o.p.s Praha
- Patron dětí

Volnočasové aktivity

Kulturní aktivity

- Muzeum Polička, Kunštát - Rudka – Smyslová zahrada, jeskyně, rozhledna
- Westernové městečko Boskovice a Dinopark Vyškov, Slavkov – Mohyla míru
- různé kulturní akce dle současné a aktuální nabídky /kino, divadlo, aj./
- zájmová činnost v rámci skupin - kroužek vaření, rybaření, výtvarná činnost atd.
- možnost navštěvovat kroužky mimo zařízení, místní knihovnu
- uspořádání Vánoční besídky

Sportovní aktivity

- turistika v okolí Olešnice
- turistika v okolí Březové, rozhledny Járy Cimrmana
- bazén Boskovice, Polička, Kuřim, Brno
- bruslení Olešnice, Polička, Boskovice
- lyžování a snowboarding na místním vleku v Olešnici
- malá kopaná oddíl „FC ROMA“
- účast na ZOH, LOH
- uspořádání sportovního dne
- kulečnickové, nohejbalové, v kopané, ve stolním tenise- turnaje
- účast na školních sportovních hrách
- jízda na kole, tělocvična, posilovna, geocaching
- návštěvy nízkoprahového klubu Plán B – Letovice, Boskovice

Soutěže a přehlídky z jednotlivých učebních oborů

- Soutěže a přehlídky se děti s pedagogickými pracovníky zúčastňují dle aktuálních nabídek.

Využití internetu

- Žáci mají v odpoledních hodinách možnost využívat počítače a internet. Zde mohou smysluplně trávit volný čas.
- Každá budova v zařízení je vybavena počítači a internetem

7. Finanční zabezpečení programu

Stěžejní část Minimálního preventivního programu je financována z vlastního rozpočtu výchovného ústavu. Akce s vyšším finančním rozpočtem (sportovní olympiáda) využívá dále finančních prostředků z dotací MŠMT, event. sponzorských darů.

8. Evaluace

Při hodnocení MPP využíváme v našem zařízení metody kvalitativní:

- neformální rozhovory s dětmi a pedagogy
- pozorování dětí při specializovaných akcích a programech
- schránky důvěry
- i metody kvantitativní:
- realizované akce a aktivity
- dotazníkové šetření KLIMA VÚ
- průběžná kontrola vedením zařízení

Na základě zjištění, bude program či aktivita využita i následující rok, nebo v případě špatného hodnocení, bude zvolena jiná.

IV. OSTATNÍ INFORMACE V OBLASTI PREVENCE SPJ

Krizový plán-řešení některých krizových situací, které mohou nastat

- **První intervenci (pomoc) provádí-** přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
- **kdo komu předává informace-** přítomný pedagog (učitel, vychovatel, etoped, psycholog) vždy při předání služby seznamuje s proběhlými událostmi následujícího pedagoga ve službě
- **kdo kam zapíše-** přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce zapisuje do knihy denní evidence-EVIX
- **kdo informuje zákonné zástupce žáků-** přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
- **kdo a v kterých případech informuje Policii ČR-** speciální pedagog nebo vychovatel ve službě při podezření spáchání přestupku či trestného činu
- **kdo a v kterých případech informuje OSPOD-** sociální pracovník při závažném porušení vnitřního řádu
- **kdo a jak informuje rodiče-** přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
- **kdo a jak informuje ostatní děti v zařízení-** vedoucí vychovatel na komunitě

Schránky důvěry – na úseku školy.

Forma pomoci těm, kteří buď chtějí zůstat v anonymitě, nebo se ostýchají svěřit s problémem přímo!

Stanovené podmínky:

- všichni žáci k nim mají přístup
- schránky jsou umístěny: **červená** v budově školy, 1. podlaží ulice Trpínská, (zodpovídá p. Kaštovský), **bílá** v budově školy a VÚ, 1. podlaží ulice V Domkách, (zodpovídá p. Kaštovský)

- žáci do nich mohou vhazovat vzkazy v papírové podobě, které mohou obsahovat, co žáky trápí, ať v soukromí nebo ve škole, připomínky, náměty, pochvaly a všechno, co se týká školy a výchovného ústavu, především co by mohlo přinést zlepšení podmínek
- schránky jsou vybírány pravidelně každý týden
- jsou vybírány metodikem prevence p. Kaštovským a p. Sommerem, která je předává adresovaným osobám

Internetová schránka důvěry: strachnemam@email.cz je vybírána metodikem prevence p. Kaštovským

Podávání informací pomocí nástěnek (vitrín):

Skupina prevence má k dispozici dvě prosklené vitríny, kde jsou umístěny různé informace pro pedagogické pracovníky a děti.

- Vitrína č. 1 je umístěna na ul. Trpínská 1. podlaží - za obsah zodpovídá p. Kaštovský,
- Vitrína č. 2 je umístěna na ul. V Domkách 1. podlaží - za obsah zodpovídá p. Kaštovský

Preventivní skupina se setkává 1 x za měsíc v případě, mimořádné události svolává metodik prevence skupinu bezodkladně.

V. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO PEDAGOGICKÉ I NEPEDAGOGICKÉ PRACOVNÍKY ŠKOLY

Besedy, vzdělávání a zážitkové projekty pro zaměstnance

- Besedy a projekty pro pedagogické pracovníky jsou celoroční, dle aktuální nabídky. Pedagogickým pracovníkům jsou nabízeny prostřednictvím mailových stránek a jsou plně hrazeny školským zařízením.

Kulturně společenské akce během školního roku

- Po celý školní rok dle aktuální nabídky

VI. INTENZIVNÍ SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI

Realizace Minimálního preventivního programu předpokládá také v letošním školním roce úzkou spolupráci s organizacemi:

- s výchovným poradcem školy
- s kolektivem pracovníků školy, se školní organizací ČMOS
- s Policií ČR, Policií ČR Blansko, s MÚ Olešnice, městskou policií
- s OSPOD jednotlivá pracoviště podle místa bydliště dítěte
- se speciálním pedagogem, s psychologkou
- s lékaři (obvodní lékař, gynekolog, onkolog, psychiatr)
- Linka tísňového volání při Policii Blansko
- preventisty z jiných školských zařízení a dalšími zařízení pro ÚV
- Příspěvkové organizace zaměřující se na práci preventivní práci /Podané ruce Brno, ČČK, ELIM Letovice, Ratolest Brno/
- Salesiánským klubem mládeže Centrum Don Bosco
- s nízkoprahovými centry, s domy na půl cesty, azylovými domy

Program vychází z těchto základních dokumentů:

- Národní strategie protidrogové politiky
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT
- Strategie prevence kriminality
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů (č.j. 21 291/2010 – 28)
- Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 22294/2013-1 k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016) – viz odkaz <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>.
- Školský zákon a dalších- viz: <http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicke-pokyny>

VII. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

Školní preventivní strategie (MPP) směřuje k obraně studentů před sociálně patologickými jevy, včetně vzniku závislosti na návykových látkách, počítači a mobilu.

Je preferován přístup, nejen se zaměřit na poskytování informací o patologických jevech, ale současně vytvářet podmínky a ukazovat možnosti využití volného času. Spolupodílet se na vzájemně přínosné nestresující komunikaci. Upřednostňovat aktivity, které přinášejí příjemné prožitky jinak než užitím návykové látky, přejídáním se, mlsáním, apod.

Důraz je kladen na posilování zdravého sebevědomí, samostatné rozhodování a řešení problémů i na zdravý životní styl.

Tento zpracovaný materiál je dokumentem otevřeným, který bude aktuálně doplňovaný a podle aktuálních podmínek přehodnocovaný.

Během měsíce září materiál prošel připomínkovým řízením v rámci pedagogického sboru a byl jako takový, schválen bez připomínek.

V Olešnici na Moravě dne 22. září 2022

Zpracoval: Bc. Jan Kaštovský

Mgr. František Dostál

schvaluje ředitel VÚ a SŠ

Příloha:

Doporučené postupy při řešení sociálně patologických jevů

Příloha č. 1 – tabákové výrobky, krádeže

Příloha č. 2 – alkohol

Příloha č. 3 – omamné a psychotropní látky

Příloha č. 4 – šikanování záškoláctví

Příloha č. 5 – záznam o pohovoru omluvené nepřítomnosti žáka

Příloha č. 6 – záznam o pohovoru neomluvené nepřítomnosti žáka